

♦ ST. OLAV ♦

Nr. 35

Oslo, den 2. september 1937.

49. årg.

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Betydningsfull tale av Kardinal Faulhaber. — Den Hl. Fader og bekjennesskolen. — Memento mori. — Lourdes. — Hilaire Belloc kritiserer England. — St. Olavs Barneblad. — Herhjemme.

Betydningsfull tale av Kardinal Faulhaber.

Følgende opsiktsvekkende preken, som kaster et skarpt lys over den religiøse stilling i det tredje Rike, har kardinal Faulhaber holdt i St. Michaelskirken i anledning av arrestasjonen av den kjente pater Rupert Mayer, S. J. Det kan tilfoies at pateren senere er blitt idømt seks måneders fengsel.

«Der er en tid til å tie og en tid til å tale» (Pred. 3,7)

Katolske menn!

Jeg har avbrutt min fermingsreise og er, skjønt trett etter en nesten fem timers innvielse av Rosenkranskirken i Rosenheim—Fürstätt vendt tilbake til München for å være blant dere menn ved dette generalkonvent for mannskongregasjonen. Det er første gang at pater Rupert Mayer, preses for kongregasjonen, ikke står på prekestolen ved en slik anledning, og jeg vil derfor benytte dette høitidlige sted til offentlig å uttale med hvilken bestyrtelse og forferdelse, ja med hvilken forbitrelse Münchens katolske menn har hørt om pater Rupert Mayers fengsling d. 5. juni og hvor tungt forlengelsen av dette fengsel hviler på oss katolikker.

«Det er tid til å tale».

Pater Rupert Mayer, prest av Jesu Selskap gikk som en frisk mann i felten hvor han i feltsjelesorgens tjeneste tusen ganger satte livet inn for å bringe brødrene i ildlinjen den hellige religions styrke og trøst. Han blev i mitraljøseldiden hårdt såret og vendte som et legemlig nedbrudt menneske tilbake til hjemmet fra krigsskueplassen. Nu har han motatt fedrelandets takk. Som apostel for Münchens menn satte netop han kristendommens mandige

og modige trekk i lysestaken, viste forbindelsen mellom tro og liv og opfordret alltid mennene til å gi staten hvad statens er, og Gud og Kirken hvad Gud og Kirkens er, men han har også tilbakevist alle de religiøse spørsmåls forfuskere og forfalskere. Som en folkets mann har pater Rupert Mayer alltid med strenge, men dog kjærlige ord trådt op mot kommunismen på møter og i forsamlinger og har også under fire øine klargjort for de enkelte velsignelsen ved en rettfærdig stats- og samfundsform. Pater Rupert Mayer har i likhet med den hellige Johannes Døperen sagt også jordens store sannheten op i ansiktet. Han hadde forlengt vært fri om han hadde skrevet under på ikke mer å ville preke utenfor München. Men som den karakter han er kunde han ikke fornekte det katolske prinsipp: «Guds ord lar sig ikke legge i lenker» (2. Tim. 2,9). Han erklærte at han ikke kunde underskrive og forblev i fengslet.

Mannskongregasjonen, som også har følt sig rammet ved pater Rupert Mayers fengsling, har i lydighet mot mine anvisninger holdt sig rolig og jeg takker dere for dette. Gjennem mitt ordinariat har jeg latt dere si, dere måtte tross all ærbødighet og begeistring for eders præses og tross all eders sorg over hans fengsling dog avstå fra alle offentlige demonstrasjoner. Demonstrasjoner i dette ords gamle betydning er et tilbakelagt stadium.

Vi kan ikke gjøre statspolitiet en større tjeneste enn ved en demonstrasjon gi det anledning til å bruke gummikniplene og arrestere og til å gå frem med forbud og restriksjoner mot de forhatte katolikker, som idag er mer forhatte og mer forfulgte enn bolsjevikkene.

Op dere har også handlet i pater Rupert Mayers

ånd ved å overholde disiplinen og ikke latt dere forlede til ubesindige ord og handlinger:

«Der er en tid til å tie».

*

Mine kjære katolske menn! Også fremover vil dere vite å holde disiplin. I ånden må dere nu gi eders biskop hånden på at dere under min tale og preken overhodet ikke vil komme med tilrop eller ved meningsutbrudd tilkjennegi eders tilslutning eller indignasjon. Vi vil ikke glemme at vi opholder oss i en kirke. Men dere skal be for vår preses i fangenskapet, besøke aftenandakten her i St. Michael til bestemte tider og ofre møtet i dag som en bønn i denne mening. Overfor Gud er det alltid tid til å tale. For tre ting vil vi be: for det første at pater Rupert Mayer må bevare sin sjelelige fasthet og holdning! Det er ikke lett å bli tatt bort fra et virksomt liv — han har jo hver søndag preket både tre og fire ganger! — og plusselig sendt ut i en ensom ørken, og mange er de som i fengsets gravstillhet er brutt sjelelig sammen. For det annet at hjemsøkelsens tid må bli forkortet og døren til hans fengsel snart må bli åpnet. Nu forstår vi hvorfor Kirken Langfredag ber: «Herren må åpne fengslenes porter!» For det tredje at forsynet også her vil vende det onde til det gode!

Som biskop har jeg allerede før pater Rupert Mayers fengsling nedlagt innsigelse hos riksministeren for de kirkelige anliggender mot det forbud mot å preke som d. 28. mai ramte ham. Denne innsigelse blev avvist og prekeforbudet ikke ophevet. Derfor vender jeg mig idag til Münchens katolske menn.

*

«Der er en tid til å tie og en tid til å tale».

Den 9. juni, altså få dager etter fengslingen, har mitt ordinariat med min billigelse rettet en utførlig begrunnet protest mot denne til innenriksministeren, utenriksdepartementet, kirkeministeren, det hemmelige statspoliti i München, riksstattholderen av Bayern og den bayerske ministerpresident. I denne protestskrivelse heter det: «Pater Rupert Mayer trenger sannelig ikke til å føre beviser for sitt fedrelandssinn. Hans fra alle sider anerkjente eksemplariske virksomhet i krigen og under bekjempelsen av urolighetene i 1918, hans farlige sår, hans utallige fedrelandstaler ved etterkrigstidens militære festligheter, hans uforferdede kamp mot kommunismen og marxismen i hundreder av forsamlinger — engang side om side med Føreren! — den anerkjennelse, som Føreren ydet ham personlig i en håndskrivelse ved hans 25-års prestejubileum, er beviser nok. Overalt hvor han har optrådd, det være sig i skyttergraver, på lasarettene, på prekestolen eller ved foredragspulten har han vist sig som en sjelden betydelig sjelesørger, som en opildnende apostel for menn, som vekker av mot og pliktfølelse, som verner av religion og moral, autoritet og troskap mot

staten, orden og samfunnsfølelse. Og denne tyske mann som bærer jernkorset av første klasse likesom føreren, som har optrått mot kommunistene i München side om side med føreren og fått en anerkjennende håndskrivelse av denne, sitter nu idag bak fengslingsmure!» Til all lykke blev den preken steno-grafert, som pater Mayer 23. mai holdt til dere fra denne prekestol. Dere kan bevidne at han dengang ordrett sa: «Vi lar ikke noen bringe oss til å vakle i vår troskap mot staten. Vi avviser enhver selvtekt i revolusjonær betydning». Og denne mann anklages idag for statsfiendslig sinnelag!

Man sier at pater Mayer har talt politikk fra presteskolen. Hvor ofte har han ikke tilbakevist det løgnaktige slagord om en politisk katolisisme! Føreren erklærer flere ganger i sin bok at han ikke vil være noen religiøs reformator og vedstår sig disse ord den dag idag.

Men sterke krefter arbeider på å gjøre den politiske bevegelse til en ny reformasjon, som på tross av førerens ord vil utrydde kristendommen og alle kristne trosbekjennelser av den tyske jord — og det var imot disse krefter at pater Rupert Mayer førte åndens sverd som Guds ord kalles i brevet til Efeserne. Føreren har selv sagt: «Kristendommen var i tusen år knyttet til folket. Denne kjennsgjerning kan man dog ikke simpelthen benekte». Og jeg tilføier: «Hvad der i tusen år er så innerlig vokset sammen som kristendommen og det tyske folk kan man ikke rive fra hverandre uten at begge parter får slått dype sår. Den som altså forsvarer den kristne tros- og morallære i folkets liv viser såvel samfundet som staten en tjeneste. Og så ut fra dette synspunkt utfoldet pater Mayer ikke alene en religiøs og kirkelig men også en fedrelandstjenlig virksomhet.

*

Og som biskop avga jeg følgende prinsipielle erklæring i anledning pater Rupert Mayers arrestasjon:

Staten har ingen rett til å forby en geistlig å preke i kirkene når den geistlige oppfyller konkordatets bestemmelser og av sin biskop — eller hvis han er ordensmann av sin ordensforstander — har mottatt prestekallets misjon.

Prekenen er anerkjent som en vesentlig del av sjelesorgen og sjelesorgen er et rent indrekirkelig anliggende. I rikskonkordatets § 32 heter det: «Den geistlige må ikke utfolde noen partipolitisk virksomhet». Likeledes er riksregjeringen og Vatikanet blitt enig om: «At det Tysklands geistlige og ordensfolk i følge artikkel 32 pliktmessig pålagte forhold medfører ingen innskrenkning i den pliktmessige forkyn-nelse og utlegging av Kirkens dogmatiske og moralske lære og prinsipper». Staten har altså ikke rett til å forby en geistlig som av sin biskop har fått overdradd prekenens misjon, å preke og hvis han nekter å adlyde å fengsle ham. I dette tilfelle gjenop- lever vi et stykke av apostlenes gjerninger. I kap. 4 og 5 kan dere lese: «Men da apostlene første gang var kastet i fengsel på grunn av at de forkynte

Guds ord forsamlet det høie råd sig. Man førte dem frem og spurte dem: «med hvilken fullmakt og i hvis navn har dere gjort dette?» Apostlene svarte: «I Jesu den salvedes fra Nazareths navn, som dere har naglet til korset men som Gud har opvakt fra de døde». Da forbød de dem både å preke og å lære i Jesu navn. Men apostlene svarte: «Om det er riktig for Gud å høre mer på dere enn på ham må dere selv bedømme». Da de var blitt fri preket de videre, blev igjen fengslet, igjen ført for det høie råd og hørte igjen: «Vi har dog strengt forbudt dere å lære i dette navn!» Men Petrus og de andre apostler svarte: «Man må adlyde Gud mer enn mennesker!» Med pater Rupert Mayers fengsling er altså atter, mine kjære menn, gjenoprunnen en time av apostlens tid, en stund av urkristendommen. Gud gi oss nåde til, at vi også må oppleve de forfulgte fra den urkristne tids ånd, bekjennernes og martyrernes ånd!

*

Katolske menn! Pater Rupert Mayers fengsling har foruten sin personlige betydning også en upersonlig: Fengslingen er et tegn på at den katolske Kirkes kulturkamp i Tyskland er kommet inn i et nytt avsnitt. Avgjørelsen nærmer sig.

Menneskesønnen har tatt kasteskovlen i sin hånd for å sondre hveten og klinten. Der ryker flammetegnet, og et av disse flammetegnet er fengslingen av Münchens mannsapostel. I den store ministertale i Fürstenfeldbruck blev pater Rupert Mayers fengsling satt i forbindelse med hele den kirkepolitiske stilling. Der blev uttalt: «Jeg må med beklagelse fästslå at der ennå idag finnes en kraft og en makt som gjør sig forstyrrende merkbar i vårt folks liv! Denne kraft er kirkene!» Hører vi virkelig riktig? Denne kraft er ikke frimurerne, ikke kommunistene, ikke bolsjevikene? Den siste statsfiendtlige makt som ennå står tilbake å slå til jorden er kirkene? Det er «den eneste», som ikke har føiet sig inn i folkefelleskapet.

Disse ord har med flammetegnet forkynt oss hvor vi står!

Ennå for kort tid siden kalte man bolsjevismen statsfiende nr. 1. Idag tales der overhodet ikke mere om denne statsfiende! Nu er der i det minste bragt klarhet til veie!

Uten her å gå inn på alle enkelte punkter av talen i Fürstenfeldbruck, vil jeg dog, da jeg selv blev utfordret i talen, komme med følgende korte bemerkninger: Der blev talt om statens til-

skudd til kirkene og om biskopenes lønn. Det har vi ofte hørt om i den marxistiske tid og lest om i kommunistenes aviser. Vi beklager kun at der i talen ikke også forelå en nøiaktig opgave over ministerens lønn og disposisjonspengene. Man kan ikke hengi sig til den illusjon at dette spørsmål om lønn og utgiftsdekning ikke skulde interessere den brede masse, særlig arbeiderkretsene. Og ennå mer beklager vi at folket, som skal ophisses mot Kirken, ikke får meddelelse om:

at dette den bayerske stats tilskudd til den katolske Kirke og efter konkordatets bestemmelser også til biskopenes lønn, kun er avdrag på det som den bayerske stat ved sekulariseringen av de geistlige fyrstedømmer og klostergoods har fratatt Kirken.

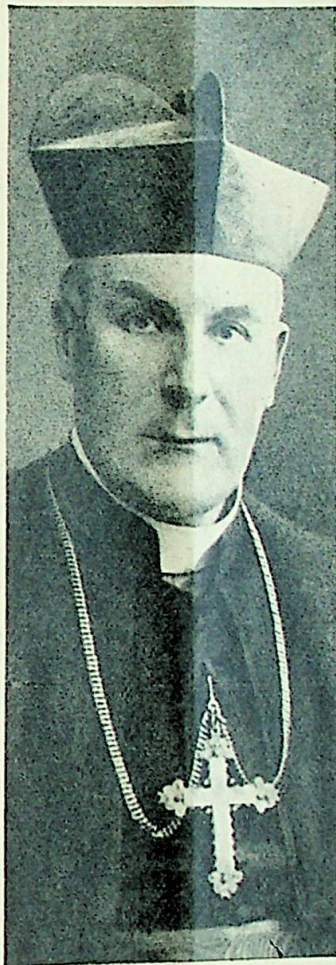
Hvis den bayerske stat vil gi Kirken dens grunneiendommer og bygninger og især dens store skogstrekninger tilbake, om den under Kirkens sekularisering har berøvet den, skal vi gi avkall på alle tilskudd og lønninger fra den.

Talen i Fürstenfeldbruck kom også inn på fromme betraktninger om menneskenes likhet for Gud og loven. Hvem tør påstå at dette likhetsprinsipp blir gjennomført idag når det dreier sig om offentliggjørelse av forgæelser fra geistlige eller partifellers hold? At man kan følge like så godt med i radio og presse når det gjelder forsvaret av de kristne trosbekjennelser som når det gjelder angrep?

*

Men, kjære katolske menn! Flammetegnene ryker! Uke efter uke tør man i tyske aviser og tidsskrifter bringe de gemeneste krenkelser og skjendigheter, både i ord og bilder, mot katolske biskoper og Kirkens dogmer og institusjoner, uten at vi har noen mulighet for å kunne stemple usannheten som usannhet gjen-

nem et telegrambyrå, en kringkaster eller selv gjennom et kirkeblad. Vi er i samvittigheten forpliktet til å akte statens autoriteter og må oppleve at disse autoriteter rolig ser på at de kirkelige autoriteter uke efter uke vanæres og trekkes ned i smusset. Der forekommer taler og avisartikler som i sine virkninger kommer ut på det samme som om de opfordret til en blodig fjernelse av de romerske skadedyr og statsfiender. En avis våget å betegne de tyske biskoper over en kam som hoiforredere. Kristi-Legemsprosesjonene som er en offentlig, ren religiøs bekjennelse av troens dypeste mysterium, blir betegnet som en statsfiendt-

Kardinal Faulhaber.

lig manifestasjon. «Durchbruch» turde bringe en opviglende artikkel om avslutningen på Kristi-legemsprosesjonen i München i år, og gjengav som bevis for artikkelens riktighet to bilder som skrev sig fra flere år tilbake i tiden, men løgnaktig blev utgitt for en optagelse fra i år.

Derfor kaller jeg også pater Rupert Mayers fengsling for et tidens flammete tegn. Da det blev ham forbudt å tale i forsamlinger utenfor kirkene, holdt han sig forbudet etterrettelig. Jeg fastslår det uttrykkelig: han har ikke mer talt i forsamlinger utenfor kirkene. Men da det blev forbudt ham å preke i kirken, kunde han ikke etterkomme dette forbud for sin samvittighets skyld.

Der er en tid til å tie og en tid til å tale: man skal adlyde Gud mer enn mennesker.

I regjeringkretser har man vært forarget over at pater Rupert Mayers fengsling har vært meddelt utenlandske aviser og at min skrivelse til kirkedepartementet har vært omtalt i dem. Prinsipielt sender jeg aldri noen meddelelser til den utenlandske presse, og har endog i de aller siste dager nektet å besvare en telefonisk forespørsel fra London samt avvist lignende forsøk på å intervju meg. Men jeg kan ikke undertrykke min store forbauselse når jeg hører at man er mer forarget over utlandets meddelelser om åpenlyse kjensgjerninger enn over kjensgjerningen i sig selv — i dette tilfelle pater Rupert Mayers fengsling. Dette kaller evangeliet å sile myggen og sluke kamelen. Fra kirkelig hold i München kan forøvrig meddelelsen om pater Mayer ikke ha tilflytt utlandet, fordi den inneholder uriktige opplysninger som alle i München vet er uriktige — således meddelelsen gjennom senderstasjonen i Strassburg at pater Mayer skulde være løslatt. Fengslingen blev drøftet overalt i München. Fra prekestolene i München blev oplest en erklæring fra overhyrdelig hold at man på Kirkens vegner gjorde alt for å befri ham og at jeg hadde rettet en skrivelse til riksregjeringen. Denne erklæring blev avgitt for å forhindre det oprørte folk i å demonstrere på gatene og foreta ubetenksomme skritt.

De utenlandske avisers korrespondenter i München måtte jo være døve og blinde hvis de ikke skulde ha fått kjennskap til alt dette. Forøvrig var det ikke nødvendig å meddele det til utlandet, ti innenlandske aviser og ukeblad bringer stadig et rikt materiale så den utenlandske presse kan bedømme den katolske Kirkes stilling i Tyskland uten å behøve å ty til særlige meddelelser.

Katolske menn! Det er nødvendig i disse blodige alvorlige tider å gripe korsets mysterium. Dette er Guds rikes lov og hemmelighet at Kirken til alle tider må bære sin guddommelige Mesters sårmerker, og nettop på disse sårmerker erkjennes som Herrens hemmelighetsfulle legeme, som Kristi sanne Kirke. Vi må altså ikke ta feil av denne Kirke,

selv om vi ser den bære spottens kappe, tornekroner og kors sammen med sin guddommelige stifter, og selv om vi også må bringe personlige offer for vår tro.

Avgjørelsens time er inne.

Hver enkelt vil bli stillet foran dette spørsmål: Er du gudstroende eller bekjenner du dig til Kristus og hans Kirke? I den nye religionsstatistikk har ordet «gottgläubig» ikke mer den samme betydning som i den første trosartikkel. Gudstroende betyr idag: Jeg tror kun på Gud, slik som også tyrkerne og hottentottene er gudstroende — jeg sier mig fri for Kristus og hans Kirke. Den som altså betegner sig som «gottgläubig» har derved forrådt Kristus og er trått ut av den katolske Kirke. Avgjørelsens stund er kommet.

Når altså den enkelte blir spurt: Er du gudstroende eller hvad er du, da er tiden inne til å tale og bekjenne uten hvis og men, uten tøven eller kompromisser. Da må enhver katolikk bekjenne frimodig og hvis det kreves også skriftlig: «Jeg er katolikk. Jeg tror ikke bare på Gud, jeg tror også på Kristus og min Kirke. Jeg er katolikk! Jeg er katolikk!»
Ja og Amen!

Den Hl. Fader og bekjennesskolen.

Efter hvad den romerske korrespondent til det katolske dagblad «Utrechtske Courant» meddeler har den Hl. Fader under en audiens han fornylig tilstod italienske barn, som i U. S. A. frekventerer katolske menighetsskoler, utalt sig særdeles tydelig om bekjennesskolens betydningsfullhet.

Paven erklærte at han manglet ord for å prise bekjennesskolens verd som de nu blomstrer særlig i De forente staters menigheter. Det var hans inderligste ønske at enhver menighet foruten å ha sin egen sognekirke også skulde ha sin egen sogneskole. De tilstedeværende måtte gjøre dette ønske kjent over hele verden.

Hele Kirken skulde vite — fortsatte den Hl. Far med løftet stemme — at paven tilla bekjennesskolen den samme vekt som selve sognekirken. Når han som pave måtte velge mellom opprettelsen av en kirke eller en bekjennesskole, kunde valget vel falle meget tungt. Egentlig måtte han si: først kirken. Men der finnes også en rekke av tanker og overveielser som taler sterkt for bekjennesskolen — ti det er jo nettop denne skole som lærer barna å gå i kirke, likesom det også er skolen som lærer menneskene hvad Kirken egentlig er.

Memento mori.

Høsttanker.

Der vokser en rose — jeg vet ei hvor —
 men en gang når den står rikt i flor,
 i skjelbende ynde og brudedrakt,
 da skal man ribbe dens purpurprakt
 og smykke dig under din siste blund
 en stakket stund.

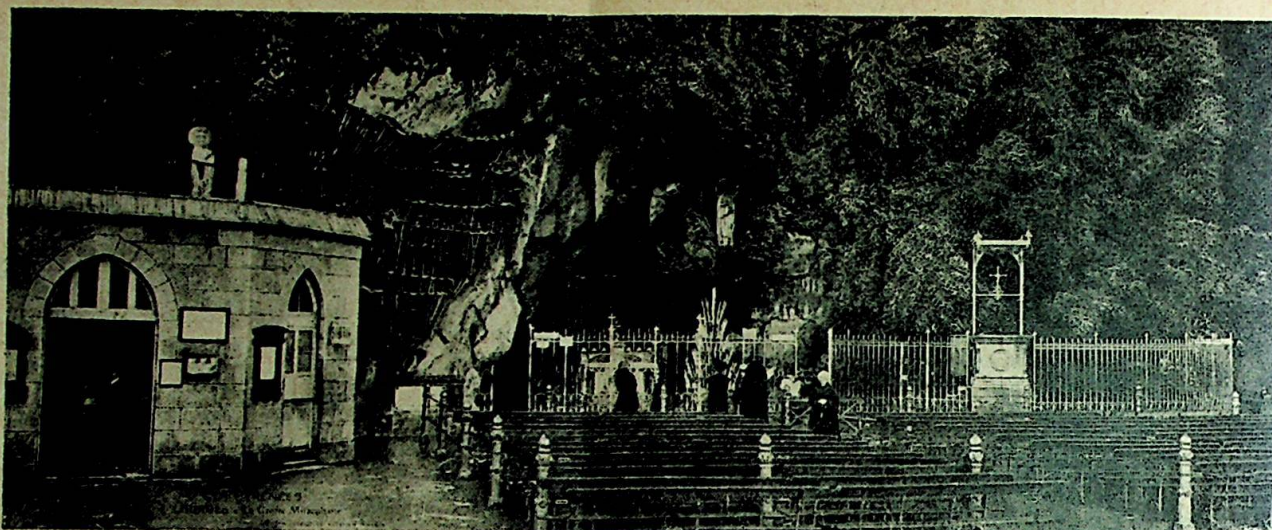
Og inne i skogenes dunkle le
 der står der kanskje alt nu et tre
 og løfter sin krone mot himlens blå
 og venter kun på sitt mål å nå:
 No det skal tømmes for dig en kiste --
 den allersiste.

På prustende ganger der jager et bud.
 Han kommer fra livets og dødens Gud,
 han spredde omkring sig jammer og ve
 og boier hver støvets mann i kne.
 Hvem vet, om han ei for dagen går
 for døren står?

Han sparer så ofte de grånede hår,
 mens ungdom og kraft han til jorden slår.
 Den kallende skåner han på sin vei,
 men vil du leve, så tar han dig.
 Han følger kun lydig høvert vink og bud
 han fikk av Gud.

Ah, lær oss, o Herre, med alvor og flid
 og nytte din nådes kostbare tid.
 Vi lever jo under et hengende sverd,
 men rustet oss ei til den siste ferd.
 Vi glemmer i livets travle jag
 vår siste dag.

R. Kjelstrup.

LOURDES.

Omsider går man trett av utstillinger, selv en verdensutstilling. Den krever mere energi og utholdenhet enn et almindelig dødelig menneske kan lagre op i løpet av noen dager.

Til slutt går man mekanisk omkring, bølger med massen ut og inn av paviljongene, og får på sett og vis «gjort» utstillingen. Å absorbere alt er umenneskelig; kan en bare få et helhetsinntrykk, får en takke til. Men da telleapparatene ved inngangene om lørdag registrerte 90 000 besøkende, da klarte jeg ikke lenger å følge massevirkningsloven. Besluttet å vende Paris ryggen for en dags tid eller to. Og såsom et legitimasjonskort til utstillingen også berettiger til ca. 50 pst. reduksjon på jernbanereiser i Frankrike, realiserte jeg selvsamme lørdagsaften et ønske jeg lenge hadde næret, nemlig å bese Lourdes, berømt for de mirakuløse helbredelser som der skjer.

Det var selv etter franske forhold et langt tog, som gikk sydover fra jernbanestasjonen på Quai d'Orsay den kvelden, og fullpakket var det av glade reisende. Forklaringen fikk jeg snart. Det var ferietiden som var begynt, og pariserne drog nu bl.a. til Syd-Frankrike til de vakre egne ved foten av Pyreneerne; hvor også Lourdes ligger. Selv en nesten 12 timers nattreis står man over, og får sogar flere timers søvn underveis, hvis man ikke har altfor store krav til komfort. Vi hadde sittet og sovet ganske bra de fleste i vår kupé, etter alt å dømme.

Landskapet skifter eftersom vi kommer sydover. Det er høidedrag og åser med rik natur, adskillig skog; fortrinnsvis er det poppelen som dominerer, men også lange strekninger med høistammede ranke furuer. Adskillige palmer sees også, særlig da i nærheten av gårdene. Det tyder jo på at klimaet nærmer sig det tropiske, og solen og tempe-

raturen understreker dette faktum på en ganske ettertrykkelig følbar måte.

Mange timer før vi kommer til Lourdes ser man i det fjerne fjellene begynner å strekke i været, og langt borte ser vi de snødekte fjellkjeder i de spanske Pyreneer.

Lourdes — en by på noen ganske få tusen innbyggere — ligger ved enden av en dal som streker sig sydover inn mellom fjellene. På begge sider av byen reiser sig tusen meter høie fjell som tiltar i høide. Byen og omgivelsene er en perle av naturskjønnhet, som skapt til hvile og meditasjon. Den har en århundrelang historie. En festning på en av høidene daterer sig fra Karl den Stores tid. Til de mange, ofte rent fantastisk utseende grotter knytter sig meget religiøs mystikk.

Men det er en av disse grotter, i en gammel klippe, La Grotte, som har gjort Lourdes verdenskjent, og skapt her et centrum, mere universelt og enestående enn noen annen by. I denne grotte skal i 1858 jomfru Maria ha åpenbart sig for en ung pike, og latt springe frem en kilde, hvortil knytter sig de mirakuløse helbredelser som byen Lourdes er verdenskjent for. Siden 1858 har katolske pilgrimner og andre i skarer på hundrer og tusener valfartet til grotten med sine syke for å be ved grotten og la de syke bade i vannet fra mirakelkilden. På klippen over grotten er der reist en basilika, en katedral, som vel må være noe av det vakreste i katolsk kirkekunst. Og her feirer man de mange katolske høitider med utfoldelse av all den pomp og prakt som den katolske kultus kan opvise.

Der er i disse dager flere hundre hollandske og italienske pilgrimner med etpar hundre syke av alle slags. Og å se disse syke komme gående eller bli kjørt i rullestol eller på bære til grotten; se dem

samlet foran grotten med alteret og jomfru Maria-staturen, og under bønn og sang, sammen med pretenene og de andre pilgrimner, anrope om helbredelse, se dem i sin hjelpeløshet bli badet i vannet fra den mirakuløse kilde, — ja dette kan ikke annet enn gjøre et sterkt inntrykk. Og her skjer de mange helbredelser, ofte momentant, av de høist forskjellige sykdommer. Og helbredelsene konstateres av læger.

Med hvert pilgrimstog følger alltid mange syke, som har vært under behandling i sitt hjemland. De undersøkes her når de kommer, og er der under eller etter opholdet her inntrådt helbredelse blir de nøie undersøkt etter helt lægevidenskapelige prinsipper. Der føres journal som opbevares i det medisinske undersøkelsesbyrå på stedet. Og ingen helbredelse anerkjennes før alle muligheter er drøftet, alle undersøkelser foretatt, og uttalelser av de dyktigste spesialister innhentet.

Ved elskverdig imøtekommenhet fra presidenten i den medisinske kontrollkomite, dr. Auguste Vallet, fikk jeg anledning til å se en rekke journaler. Han ofret noen timer av sin kostbare tid til en samtale og demonstrasjon av bilder og røntgenfotografier. En samtale så interessant og rik på underlige beretninger, at det vilde kreves uforholdsmesig stor plass å gjengi den.

— Ett er sikkert, sa dr. Vallert, at idag er der ingen videnskapsmann som benekter eller bortforklarer de fakta som foreligger. Helbredelsene er en realitet. Visstnok er det dem som forsøker å finne en løsning for å undgå å måtte regne med de guddommelige krefters inngripen. —

Dagene i Lourdes var en gripende opplevelse, rik på sterke inntrykk. Hvordan man enn stiller sig til religiøse problemer overhodet, man har en følelse av å stå her overfor fenomener som peker på krefter i tilværelsen som vi i det daglige altfor lite regner med.

Solen er gått ned. Mørket siger på. Idet jeg reiser fra Lourdes ligger katedralen badet i et lys-hav fra de hundreder av elektriske pærer på katedralens fasade og de mange sterke projektører på plasen foran. Og sangen lyder fra pilgrimmene som går i fakkeltog omkring Basilikaen. Men høit deroppe, fra den tusen meters høie topp, lyser ensomt det 15 m. høie kors mot sydens sorte nattemimmel.

Veien tilbake går til Paris igjen. Også her flammer lyset mot himmelen fra de sterke projektører og den strålende farveprakt fra utstillingen, som en refleks fra en travel og yrende verden, som vel allikevel ikke har funnet legemlig og sjelelig hvile i den moderne teknikk og kunst idag.

Hilaire Belloc kritiserer England.

Den åndfulle engelske forfatter og kritiker Hilaire Belloc har utsendt en avhandling «An Essay on the Nature of Contemporary England», (Forlag: Constable & Cie). På ca. 80 sider har det lyktes Hilaire Belloc å få tegnet de mest fremtredende trekk i det moderne Englands billede. Og han presiserer disse trekk idet han betegner landet som aristokratisk, protestantisk og merkantil. Alle disse tre elementer er gjensidig avhengig av hverandre og har utviklet sig på grunnlag av den nasjonale karakter som Tudorene for nesten 300 år siden nedla spiren til. Man kan den dag idag efterspore enkelte egenskaper helt tilbake til da — f.eks. den legemlige dyktighet, uforstyrreligheten, trangen til velvære, humoren og en viss intensitet i følelseslivet, som dog alltid er under våken beherskelse.

Hilaire Belloc gir derpå en utredning av disse tre karaktertrekk, deres virkninger, fordeler og mangler. Med begrepet «aristokratisk» forstår han en stat, i hvilken en forholdsvis fåtallig samfundsklasse leder alle de offentlige anliggender, den indre og ytre politikk, rettsvesenet, lovgivningen, forvaltningen samt overvåker moralen overfor alle de andre borgere som villig følger den og finner en slik sosial struktur helt naturlig. Som grunnbestanddel finner vi i den aristokratiske stat et mystisk element som er dannet av en blanding av ærbødighet og forakt. England er i øieblikket en av de meget få stater hvis styre hviler på ulikhetsprinsippet. Idet Belloc videre frem påviser hvorledes denne regjerende klasse, det såkalte «gentry» har utviklet sig hånd i hånd med bondestandens forfall og hvorledes det er det, som like til den aller nyeste tid har skrevet Englands historie, gjør han det klart og innlysende for alle leserne at dens maktstilling ikke bare har vært avhengig av dens rikdommer, men langt mere har støttet sig til landets særlige samfundsform og merkelige parlamentariske form samt til et uhyre antall sociale skikker, former og sociale tradisjoner. Ennu i slutten av det 18de årh. hadde begrepet gentleman en moralsk undertone og var det av alle beundrede og ettertraktede ideal av det fullkomne menneske. Dette aristokratiske systems fortsatte beståen var sikret ved de mange «Public Schools»: planteskolene for den engelske regjerende klasse som der fikk det ønskede karakterpreg innpodet. Blandt fordelene kan fremheves et sterkt og enig samhold, en offervillig fedrelandskjærighet og en sterk tillit til alt som hadde med embedsvesenet å gjøre. Og fremforalt: en absolutt ærbødighet overfor parlamentet som uttrykk for nasjonen, d. v. s. gentlemansklassens vilje og ønsker. Men ved siden derav klebet der selvfølgelig

store mangler ved systemet — foruten de farer som det frembød for den enkeltes personlighet i retning av fristelse til hovmot og ærgjerrighet, førte det uvegerlig almenheten til å tape interessen for det offentlige liv og ikke engang sette sig inn i de saker som dog kunde være av vital interesse for hele samfundet.

Det annet vesentlige trekk i Englands billede betegner Hilarie Belloc som det utpregede protestantiske, og tillegger det både en negativ og positiv side. Folkekarakteren er protestantisk i sin dybeste grunn. Det var protestantismen som skilte landet fra sin fortid og gav det — og det er dens positive side — alle de egenskaper og gaver som det nu er så stolt av og ved hvilke det er blitt stort, rikt og mektig. Særlig fremtredende blandt disse egenskaper er en på sjelenes isolerthet hvilende selvtillit og selvbevissthet som av motstanderne føles som hovmot og selvglede, især overfor «fremmede» nasjoner, men som ikke har sitt utspring i religiøse følelser, men i patriotiske. Ti «englendernes religion er ikke protestantismen, men patriotismen». Den naturlige kjærlighet til Tyskland tross all motsetning og alle stridsspørsmål har også sin rot i den engelske protestantisme: «det protestantiske karaktertrekk er så sterkt at det ikke svekkes selv om troen forfaller — selv de mest moderne agnostikere og ateister er like så bibelkristne som sine forfedre».

Det tredje, det merkantile trekk viser sig i en overdreven ærbødighet for rikdommen, som gjelder som den høieste verdimåler. Belloc gjør i omtalen av dette trekk opmerksom på den store forskjell der er mellom en merkantil og produktiv innstilling i en nasjons samfunnsøkonomi. Den merkantile interesserer sig kun for det utbytte han får av kjøp og salg av sine varer — for den produktive er disse varers godhet og overlegenhet det viktigste og det avgjørende i hans virksomhet. Følgene av det merkantile trekkes innflytelse karakteriserer Belloc å være at rikdom blir en egenskap, en menneskelig verdi, at bondestanden går tilbake, administrasjons- og bankvesenet blir altbeherskende, lotterispill og veddemål florerer, samt i Bellocs øine det verste: den gode litteratur og gode kritikk forsvinner.

Om disse tre karaktertrekks utvikling er å si at det protestantiske og merkantile i det vesentlige har holdt sig uforandret, mens det aristokratiske nu står i forfallets tegn, særlig på grunn av den amerikanske innflytelse, en meget mer mekanisert oppdragelse og en omsiggripende likegyldighet overfor gentlemansbegrepet.

Den lille overordentlig interessante studie er helt igjennem preget av sin forfatter, den store tenker og glimrende stilist, samt gjennomstrålet av hans charmerende form for humor. Med sin rikdom av idéer, henvisninger, paradokser og utlegninger, kaller den stadig på leserens aktpågivenhet — det er

langtfra at man alltid kan være enig i hans konklusjoner. Men den er gripende i sin intense lengsel etter å vekke sine landsmenn op av den nasjonale forfengelighets og hovmots bedøvende makt og få dem til å se med sunn og fruktbar skepsis på Englands fremtid. Og den er overordentlig instruktiv for alle — hans slående argumenter kan få noen av hver av oss til å stanse op og undersøke sin personlige innstilling til det problem som foreligger.

St. Olavs Barneblad 1927 - 1937.

Vår kjere lille kollega og navnefelle har feiret sitt 10-års jubileum med utsendelsen av et særlig vakert nummer — og idet vi gratulerer bladet på det hjerteligste med denne første milepæl vil vi takke det for alt det gode og vakre det bringer våre barn, for mot og utholdenhet — for det må til om man skal drive selv den minste pressevirksomhet i våre dager! — og ønske det mange, mange jubileer ennu!

Gud velsigne dets arbeid mot disse mine minste små. Ad multos annos!

Herhjemme.

Molde. Mandag 16. august hadde Molde menighet en vidunderlig vellykket tur til Børseth-holmen som ligger en times tid med motorbåt fra byen. Kl. 1 startet vi fra St. Sunniva prestegård til turistkaien, hvor en hyggelig liten motorbåt lå ferdig for å føre oss over fjorden. Vi var ialt 14 stk. Vidunderlig vær, blikkstilte med strålende solskinn. Måkene fulgte oss, likesom ønsket oss velkommen. Da vi hadde landet og fått all bagasjen på land, opdaget mgr. Witte, at han hadde glemt noe og måtte bli med motoren tilbake til byen for å hente det. Stor skuffelse til å begynne med, men han kom tilbake med robåt etter en stund. Kaffen blev kokt og vi forsynte oss, det skal være sikkert. Vi hadde vår leirplass like ved sjøen, så det var jo lettvent for barna å få vade; de lå for det meste i sjøen, mens vi andre nød naturens skjønnhet. På den ene siden hadde vi Romsdalsfjeldene, hvis lengde hverken har begynnelse eller ende; på den andre siden så vi byen med det store Tussenfjeldet, som er så høit, at det nesten ser ut som det er stamfar til de andre fjeldene. Få plasser er så naturskjønne som Molde. Tiden fløi, snart nermet tiden sig, da motorbåten skulde hente oss. Det var ikke med smilende øine vi så den komme, vi vilde nødig rive oss løs. Men vi hadde nær fått begravelse på turen, idet en av søstrene gled, da hun skulde gå inn i båten så hun holdt på å gå under, men hun slog sig heldigvis ikke, så det blev bare en lattersalve. En måke satt så bedrøvet alene og så etter oss da vi forlot den. Kl. 8 var vi tilbake til byen, takknemlig mot Mgr. Witte som hadde gitt oss en slik deilig dag. Så tilslutt en hjertelig hilsen fra oss alle

«Askepott».